

KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Ikt. sz.: KTFV: 31190-24/2011.

Tárgy: A Dunaharaszti 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-7, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett kavics-, homok- és agyagbánya előzetes konzultációs eljárása

2011. 09. 20.

Melléklet:
1962_3

Előadó: Czinege Anett
dr. Hoblyák Júlia

VÉLEMÉNY

A Winvest Hungary Kft. (2039 Pusztazámor, Petőfi S. u. 12. A. ép., Cg.13-09-136601; a továbbiakban: Kérelmező) kérelmére indított, a Dunaharaszti 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-7, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett kavics-, homok és agyagbánya létesítésére vonatkozó előzetes konzultáció keretében a Közép-Dunavölgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) a benyújtott dokumentáció és az előzetes konzultáció során tudomására jutott adatok alapján

az alábbi véleményt adja:

A tervezett tevékenység kérelem szerinti megvalósítására a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5/B. § (3) bekezdés e) pontja értelmében engedély nem adható.

Egyidejűleg megállapítom, hogy jelen eljárásban az igazgatási szolgáltatási díj mértéke 250 000 Ft, azaz kétszázötvenezer forint, melyet a Kérelmező megfizetett.

INDOKOLÁS

A Kérelmező előzetes konzultációt kezdeményezett a Felügyelőségen a Dunaharaszti külterületén a 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-7, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú ingatlanokon kavics-, homok- és agyagbánya létesítésére vonatkozó, a BIOTIT Bányászati és Környezetvédelmi-Mérnökiroda (8100-Várpalota, Korompay-Lajos-utca 3. fszt. 17.; Cg. 19-09-511680) által készített dokumentáció benyújtásával.

A Felügyelőség a benyújtott dokumentáció alapján megállapította, hogy Dunaharaszti 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-7, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett 138,1215 ha területű kavics-, homok- és agyagbánya létesítése a Rendelet 1. számú mellékletének 11. pontja [Egyéb külszíni bányászat 25 ha területtől; védett természeti területen méretmegkötés nélkül] szerint környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység. A Rendelet 5/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján a környezethasználó előzetes

Levelezési cím: 1447 Budapest, Pf.: 541

E-mail: kozepdunavolgyi@zoldhatosag.hu

Telefon: 478-44-00, Telefax: 478-45-20

Honlap: http://kdvktvf.zoldhatosag.hu

Zöld Pont Iroda: 1072 Budapest, Nagydíófa u. 11.

Ügyfélfogadás: hétfőtől csütörtökig: 9⁰⁰ - 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ - 12⁰⁰-ig

Ugyintézői ügyfélfogadás: hétfő, szerda: 9⁰⁰ - 12⁰⁰, 13⁰⁰ - 16⁰⁰-ig, péntek: 9⁰⁰ - 12⁰⁰-ig

konzultációt kezdeményezhet a Felügyelőségnél, ha olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely az 1. számú mellékletben szerepel.

A kérelem alapján a Felügyelőség a Rendelet szerinti előzetes konzultációs eljárást 2011. május 6. napján megindította.

~~A Kérelmező a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet 1. melléklet I. fejezetének 50. pontja szerinti 250 000 Ft, azaz kettőszázötvenezer forint igazgatási szolgáltatási díjat leróta.~~

A Felügyelőség a kérelem, és a dokumentáció benyújtását követően, a Rendelet 5./A § (5) és (6) bekezdései értelmében, a hivatalában és a honlapján közzétette az eljárásról szóló közleményt, továbbá a vonatkozó iratokat – közhírré tétel céljából – megküldte a tervezett létesítmény helye szerinti Dunaharaszti Város Önkormányzat Jegyzőjének, valamint a hatásterülettel érintett Taksony Nagyközség és Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatok Jegyzőinek.

A Felügyelőség a Rendelet 5/A. § (4) bekezdésének megfelelően – a Rendelet 12. számú mellékletének figyelembevételével – a konzultációs kérelmet megküldte a Pest Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervének, Dunaharaszti Város Önkormányzat Jegyzőjének, valamint Taksony Nagyközség és Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatok Jegyzőinek.

A Pest Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve 6845-3/2011. számon az alábbi észrevételt tette:

„A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet alapján a Dunaharaszti 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 3-7, 11-26 és 54-59 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett homok-, kavicsbánya létesítéséhez környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása szükséges. Mivel a tervezett bánya a lakott területektől távol esik, így a benyújtandó környezeti hatástanulmányra vonatkozóan külön környezet-egészségügyi követelmény megadása nem indokolt.”

Indokolásában az alábbiakat fejtette ki:

„Megállapítottam továbbá, hogy a tervezett bánya több mint 1 km-re van a lakott területektől, míg a szállítás tervezett útvonala lakott területet nem érint, az gazdasági és iparterületen halad át, így a benyújtandó környezeti hatástanulmányra vonatkozóan külön környezet-egészségügyi követelmény megadása nem indokolt. Az eljárás során a tevékenység környezetvédelmi engedélyezését kizáró ok nem merült fel.

A dokumentáció alapján ugyanakkor azt is megállapítottam, hogy abban ellentmondások, pontatlanságok vannak. A 7. és a 8. oldal szerint a „személyzet ivóvíz igényét palackos ivóvízzel elégítik ki”, míg a „telep szociális vízellátása a bánya területén létesítendő talajvíz kitermelő kútból tervezett”. A 6. oldal szerint a területen végleges kialakítású létesítmények kerülnek elhelyezésre, és ezek között szerepel a „szennyvíztároló akna” is. A 14. oldal szennyvízkezeléssel foglalkozó pontja szerint – a korábbiakkal ellentétben – azt írják, hogy „a bánya területén vízkiemelési lehetőség nincs. A munkavállalók tisztálkodási lehetőségét mobil fürdőkonténerrel oldják meg, amelybe a vizet tartályból biztosítják, valamint a keletkező szennyvizet is tartályba gyűjtik”. Az 51. oldal első két bekezdése között szintén ellentmondás van: az első bekezdés szerint a bányatelek területe a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. zónájába tartozik, míg a második bekezdés szerint a fenti rendelet „a területet a 10. Az ország többi területe jelzésű zónába sorolja”. A háttérszennyezettséggel foglalkozó rész szerint az utolsó mérés időpontja 2011. április 1., ugyanakkor a következő bekezdésben szereplő, „az alap légszennyezettség megállapítását” előíró 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet ebben az

időpontban már nem volt hatályos. A további tervezés során a dokumentáció ellenmondásainak, pontatlanságainak megszüntetését, a tervezett tevékenységek, körülmények egyértelmű megállapítását szükségesnek tartom.”

Dunaharaszti Város Önkormányzat Jegyzője 4837/2011. számon az alábbi észrevételt adta:

„A felsorolt területeken tervezett tevékenység nem áll összhangban a településrendezési eszközökkel tekintettel arra, hogy a Dunaharaszti Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló 2/2004. (I. 27.) sz. Ök. rendelet (HÉSZ) 34. § (8) bekezdése szerint „Új bányatelket fektetni csak a Kny övezet területén lehet.”, ellenben ezen területek övezeti besorolásai M4-sz/2, E-v/2, E1t, valamint E-g, továbbá E1t övezet területén az Önkormányzat helyi természetvédelmi területet kíván kialakítani, melynek véleményezése a KTVF előtt folyamatban van és az Önkormányzat nem támogatja üzemtervezett (E-g) erdők megszüntetését, ezért a területen bányászati tevékenység végzéséhez és bányatelek fektetéséhez nem járulok hozzá.”

Taksony Nagyközség Önkormányzat Jegyzője 1689-3/2011. számon az alábbi észrevételt adta:

„A tervezett bányaalapítás már nem Taksony Nagyközség közigazgatási területéhez tartozik, azonban a településünkön jelenleg működő több bányavállalkozó lefektetett bányatelket miatt a pár tíz évvel ezelőtti táj arculata alapjaiban megváltozott. A kialakuló/fennmaradó vízfelületek közti távolság egyre csökken, megakadályozva ezzel a még erdészeti vagy mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanok művelhetőségét, megközelíthetőségét. Az elhagyott, bekerítetlen bányatelkek veszélyt jelentenek a szabadidejüket töltő vagy az arra közlekedő emberekre, így a helyi lakosok a további bányatelek fektetési igényeket nem támogatják.

A Taksonyban lefektetett és kifejtésre került bányaterület élőhelyei a környező települések közigazgatási területeire telepedtek át, életterük ismételt felszámolása, további bolygatása veszélyezteti életben maradásukat.

Az egyre növekvő számú kavicsbánya és a visszamaradó vízfelület alapvetően és visszafordíthatatlanul megváltoztatja településünk és tágabb értelemben véve a környezet ökológiáját. A bányaművelés következtében visszamaradó lefolyástalan talajvíz tavak – esetlegesen mesterségesen telepített - élővilága képtelen az ökológiai egyensúly megtartására, a tavak a felszíni szennyeződések összegyűjtik, koncentrálnak, megnövelve ezzel a közeli település talajvízei elszennyeződésének veszélyét. A visszamaradó, tagolt vízfelületek állandó párolgása miatt a vízszint folyamatos apadása a talajvíz folyamatos elszívását jelentheti.

A helyi környezetvédelem szempontjából különösen jelentős a megnövekedő forgalom környezetterhelése. A bányatelek fektetéssel érintett területet kiszolgáló közlekedési infrastruktúra különösen fejletlen. Településünk közigazgatási területén jelenleg több bányavállalkozó is jelen van. Az egyes bányatelkeken hatályos kitermelési műszaki üzemi tervek alapján a közeli években jelentős méreteket öltött és a jövőben is öltetni fog a homok/kavicszállító mulderek közforgalomban megjelenő nagy száma, nem is beszélve a talajból kikerülő ásványvagyron mennyiségéről.

Ezen jelenség a közigazgatási terület egyébként is túlterhelt közúti forgalmát jelentősen továbbterheli, a tervezett bánya forgalmát az 51-es számú főút fogadná be, amelynek jelentős része Taksony közigazgatási területére hajtva tovább nehezítené a lakosság és a helyi vállalkozások biztonságos közúti közlekedését, különös tekintettel a baleseti gócpontokban – 51-es út – 5202. jelű út (Taksony-Bugyi összekötő út), 51-es út – 52101. jelű út (Taksony–Dunavarsány összekötő út) – az 51-es főút keresztezése és a fel/lehajtás nehézségei miatt keletkező balesetek nagy arányú növekedésére.

Taksony Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a környezet védelmében helyi környezet védelméről, a település tisztaságáról szóló 10/2006. (VI. 2.) számú rendeletet alkotta, melynek VII. fejezete kapcsolatos a bányanyitással.

TAKSONY NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
a helyi környezet védelméről, a település tisztaságáról szóló
10/2006. (VI. 2.) rendelete

(Egységes szerkezetbe foglalva)

Taksony Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében, valamint a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján Taksony Nagyközség tiszta, esztétikus képének, valamint a környezet rendjének és tisztaságának kialakítása, fenntartása és védelme érdekében – a helyi körülményeket figyelembe véve – az alábbi rendeletet alkotja:

VII. Fejezet

Külszíni bányaterületek környezet- és természetvédelmi szabályozása

17. §

- (1) Bányászati tevékenység – a település külterületét kiszolgáló úthálózat fejletlensége miatt, továbbá a bányaművelésből eredő fokozott zaj- és porártalom további növekedésének megakadályozása érdekében – csak a Taksony Nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról szóló 4/2005. (II. 16.) önkormányzati rendelettel (továbbiakban: HÉSZ) elfogadott Szabályozási tervén már bányakapitánysági határozattal kijelölt bányatelken belül, a Településszerkezeti terven bányaterületként lehatárolt területen engedélyezhető.
- (2) A jelenleg lefektetett külszíni bányaterület övezetbe a hatályos HÉSZ Szabályozási tervén K-B jellel jelölt területek tartoznak.
- (3) A mindenkor hatályos HÉSZ Szabályozási tervén bányaterületként lehatárolt területeken bányanyitás, ásványi nyersanyag kitermelése, bányászati építmények, létesítmények elhelyezése kizárólag bányakapitánysági határozattal megállapított bányatelek határon belül, a jóváhagyott műszaki üzemi terv alapján engedélyezhető.
- (4) A már bányatelekkel lefedett olyan területeken, ahol a Szabályozási terven más terület-felhasználású területek szerepelnek (nem bányaterületen) bányanyitás, ásványi nyersanyag kitermelése kizárólag a rendezési terv módosítását követően kezdhető meg.
- (5) A bányatelekkel lefedett erdőterületeken bányászati tevékenység, bányaművelés nem folytatható.
- (6) A külszíni bányaterület övezetben kizárólag a bányaműveléshez kapcsolódó építmények, létesítmények helyezhetők el, a mindenkor hatályos HÉSZ-ben definiált maximális területtel. A bányászati létesítmények kialakításához és üzembe helyezéséhez a bányafelügyelet engedélye szükséges.
- (7) A bányavállalkozónak a művelés során a környezetbe illesztésről, valamint a humusz védelméről, összegyűjtéséről, megfelelő kezeléséről és újrahasznosításáról gondoskodnia kell.
- (8) A bányászati hasznosítás során átalakított terület tájba illesztése, illetve a terület újrahasznosítása érdekében az övezetben a bányászati tevékenység felhagyását követően tájrendezési terv alapján komplex tájrehabilitációt kell végezni, melyet a bányászati tevékenység felhagyásának ütemében folyamatosan kell megvalósítani. (A tájrehabilitáció vízrendezést, tereprendezést, talajtakarást és növénytelepítést kell, hogy magában foglaljon.) A rekultivációs tervek szerinti végrehajtást folyamatosan ellenőrizni kell, a rekultivációs tevékenység csúszását haladéktalanul tudatni kell a bányakapitánysággal.
- (9) A tájba illesztés elősegítése miatt:
  - a) a parti sáv kialakíthatósága, továbbá a szükséges rekultiváció elvégezhetősége érdekében a keletkező kavicsbánya tavak mellett a partéltől számított 50 m széles területet szabadon kell hagyni,
  - b) a növénykiültetési terv készítése során a térségben honos fajok alkalmazását kell előnyben részesíteni,
  - c) a tervezett utóhasznosításnak megfelelő vízminőség biztosítása érdekében szükséges intézkedési javaslatokat meg kell határozni.

(10) Bányaterület rekreációs célú utóhasznosítása, illetve beépítésre szánt területként való utóhasznosítása a befejezett rekultivációt követően kizárólag szabályozási terv alapján történhet.

(11) Külön helyi védelemben részesített növényfajokat, növény egyedeket, állatfajokat védelemben kell részesíteni és életterük megóvása érdekében a bányászati tevékenységet meg kell szüntetni, illetve amennyiben az áttelepítés megoldható, a szükséges időtartamra a bányászati tevékenységet fel kell függeszteni.”

A Ráckevei Körzeti Földhivatal 10.290-2/2011. számon az alábbi észrevételt adta:

„...a Dunaharaszti 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú külterületi ingatlanokra tervezett homok és kavicsbánya bányászati tevékenységére vonatkozó Előzetes Konzultáció dokumentációban foglaltakhoz földvédelmi szempontból nem indokolt a hozzájárulás megadása.

A dokumentációban foglaltakat és a rendelkezésekre álló, a településre vonatkozó földhivatali adatokat átvizsgálva az alábbiakat állapítottam meg:

→ A dokumentáció által érintett Dunaharaszti 0121, 0122/1, 0197, 0201/26 hrsz.-ú ingatlanok kivett művelési ágú, nem termőföldek (3 ha 2576 m²), továbbá a 0122/6, 0198, 0201/55-56 hrsz.-ú ingatlanok (38 ha 0442 m²) erdő művelési águak tájékoztatásom ezen ingatlanokra nem vonatkozik.

→ A dokumentáció által érintett termőföldek összterület az ingatlan nyilvántartás szerint 116 ha 8929 m². A termőföldek nyilvántartott művelési ágát és minőségi osztályát az alábbi táblázat mutatja:

művelési ág	minőségi osztály	terület
szántó	4.	11 ha 3771 m ²
szántó	5.	62 ha 3527 m ²
szántó	6.	25 ha 6203 m ²
legelő	4.	10 ha 4387 m ²
legelő	5.	7 ha 0398 m ²

→ Dunaharaszti külterületi mezőgazdasági hasznosítású termőföldjeiről vezetett törzskönyve alapján 4. minőségi osztályú szántó és legelő átlagosnál jobb minőségű. A fenti adatok alapján a dokumentáció 21,8158 ha átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint, mely a teljes terület 18,66 %-a.

→ Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján Dunaharaszti község külterületén 4 darab, 293,6860 ha nagyságú bányamező van. Az érintett területből 116,5224 ha nagyságú termőföld végleges más célú hasznosítása került engedélyezésre, bányászati tevékenység végzése céljára, azaz az összterület kevesebb mint felét érintően.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tft.) 8. § (1) bekezdése szerint: Ha más hatóságok engedélyezési eljárásaiban az ingatlanügyi hatóság szakhatóságként működik közre, a termőföld védelmének érvényesítése érdekében érvényre kell juttatni, hogy az engedélyezési eljárás alá eső tevékenység végzése, létesítmény elhelyezése, jogosultság gyakorlása lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételével történjen.

A Tft. 8. § (2) bekezdése szerint: A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy az érintett és szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza. A szakhatóság hozzájárulás meg kell tagadni, ha az engedélyezés iránti kérelem átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint, azonban a tervezett tevékenység végzésére, létesítmény elhelyezésére jogosultság gyakorlására hasonló körülmények és feltételek esetén átlagos minőségű vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföldeken is sor kerülhet.

Fentiek alapján tekintettel arra, hogy Dunaharaszti településen jelentős mennyiségű bányászati igénybevétel céljára még fel nem használt ásványvagyon rejtő termőföldterület található, földvédelmi szempontból esetleges szakhatósági megkeresés esetén, a termőföld mennyiségi védelmének érdekében a tárgyi dokumentációhoz ingatlanügyi hatóságként hozzájárulás megadása nem támogatható.”

A Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága 22.2/109993/1-TO/2011. számon szakhatósági állásfoglalást adott, melyet észrevételként vett a Felügyelőség figyelembe. Állásfoglalásában az alábbiakat írta:

„A környező mezőgazdasági területek porszennyezésének elkerülése végett a bányaterület megközelítése és a kavics szállítása során lehetőség szerint burkolt felületű utakat kell használni; a földutakat a száraz tavaszi-nyári időszakokban rendszeresen öntözni kell.

~~A terület végleges más célú hasznosításának engedélyezése ügyében lefolytatandó földhivatali eljárás megindításakor a kérelemhez, valamint a bányahatósági engedélyezés egyes fázisaiban elbírálásra benyújtandó MŰT dokumentációhoz csatolni kell a 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. sz. mellékletének 2.4. pontja alapján összeállított talajvédelmi tervet. A műszaki üzemi tervnek összhangban kell lennie a talajvédelmi tervvel. A letermelésre előirányzott humuszos feltalaj felhasználását tételesen részletezni kell. A tájrendezéshez szükséges mennyiséget a területen meg kell őrizni.~~”

A Pest Megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Irodája 450/1711/1/2011. számon szakhatósági állásfoglalást adott, melyet a Felügyelőség észrevételként vett figyelembe:

„A beruházási területen a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által nyilvántartott régészeti lelőhely található, melynek azonosítója: 27010. Ezért a régészeti örökség védelme érdekében a beruházás földmunkáit régészeti megfigyelés mellett kell elvégezni. Az ennek során észlelt jelenségek indokoltá tehetik megelőző feltárás elvégzését.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 19. § (1) bekezdése szerint a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a régészeti lelőhelyeket lehetőleg el kell kerülni. A 22. § (1) bekezdés értelmében ha a beruházás, fejlesztés csak régészeti lelőhelyen valósítható meg, az általa veszélyeztetett régészeti lelőhelyen megelőző feltárást kell végezni. A Kötv. 22. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy a régészeti érintettség mértékétől és a beruházási programtól függően régészeti megfigyelést írjak elő. A földmunkák közben végzendő régészeti megfigyelés (Kötv. 7. § 21. pont) feladata annak tisztázása, hogy a tervezett beavatkozás nem sért-e, semmisít-e meg vagy fed-e el régészeti objektumot. Amennyiben ez bebizonyosodik, akkor kell a lelőhelyeken a Kötv. 7. § 6. pontja és 22-23. §-a, továbbá a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagai elismerésének részletes szabályairól szóló, a 5/2010. (VIII. 18.) NEFMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 14. §-a szerinti megelőző feltárást végezni. A Rendelet 15. § (5) bekezdése értelmében ha a régészeti megfigyelés eredménye feltárást tesz szükségessé, a régészeti megfigyelés befejezését követő 22 munkanapon belül a beruházónak nyilatkoznia kell a hatóság felé, hogy megvalósítja-e a beruházást. Ennek elmaradása esetén, vagy amennyiben a beruházó a beruházás megvalósításától eláll, a mentő feltárásokra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni. Amennyiben a beruházásra sor kerül, az érintett lelőhelyrészeket megelőző feltárás keretében fel kell tární. A beruházó költségviselését a Kötv. 19. § (3), valamint 23. § (1) bekezdése írja elő. A régészeti szakfeladatok elvégzésére jogosult intézményről a Kötv. 20. § (2) bekezdése rendelkezik. A megelőző feltárásra a Kötv. 22. § (3) bekezdése szerinti szerződést kell kötni.

~~A védőpillérbe helyezendő régészeti lelőhelyen és a körülötte biztosítandó 5 m-es védősáv területén a tervezett humuszolás és a felső réteg letakarítását csak abban az esetben lehet elvégezni még régész szakfelügyelete mellett is, ha a földmunkák következtében esetleg szükségessé váló régészeti megelőző feltárásra sor kerül. (Utóbbi esetben a védőpillér és a körülötte létesítendő 5 m-es védősáv feleslegessé válik.)~~

A régészeti megfigyelés megtörténtét és eredményét jegyzőkönyvben dokumentálni kell. A jegyzőkönyvet a munka befejezését követő 15 napon belül Irodámhoz el kell juttatni. A jelen esetben a megelőző feltárás első fázisának tekintendő régészeti megfigyelés eredményeinek függvényében esetlegesen sorra kerülő megelőző feltárás elvégzésére – a beruházó költségére – a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága (2000 Szentendre, Fő tér 2–5.) jogosult. A beruházónak szerződést kell kötnie a feltárási jogosultsággal rendelkező intézményrel.”

A Felügyelőség a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 40. § (1) bekezdése alapján kérte a **Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügy Igazgatóság**ot (a továbbiakban: VIZIG), hogy tárgyi ügyben a rendelkezésére álló adatok, tények alapján a döntéshez szükséges szakmai véleményét megadja. A VIZIG 02690-0003/2011. számon az alábbi véleményt adta:

„A tervezett tevékenységre vonatkozóan Igazgatóságunk szakvéleményét megadni nem tudja, mivel tárgyi ügyben készített dokumentációban a tervezett tevékenység helye nincs egyértelműen lehatárolva. A helyrajzi számok, a mellékelt helyszínrajzok, a koordináták és a modellezett terület tekintetében különböző területek vannak feltüntetve a tervezett tevékenység földrajzi helyzetét illetően.

Azonban a felsorolt helyrajzi számok alapján a tevékenység érinti az A-3. jelű csatornát (0201/1 hrsz), melynek kezelője a Dunavölgyi Vízgazdálkodási Társulat és amelynek környezete ismereteink szerint helyi védettséggel rendelkező terület. Belvízvédelmi szempontból az A-3. csatorna elbányászása nem kívánatos, ugyanis a Dunaharaszti ipari park, illetve az 51. sz. főközlekedési út egy szakaszának csapadékvíz befogadója.

Továbbá a Duna-Tisza csatorna hosszát tévesen tartalmazza a dokumentáció, annak tényleges hossza 22 km, valamint a 34-35. oldalon szereplő vízmérce adatok hibásak, tervezési alapadatoknak nem tekinthetők.

A tervezett tevékenységgel kapcsolatban, vízkészlet-gazdálkodási szempontból általánosságban a következő tájékoztatást adjuk:

Dunaharaszti térsége az „sp.1.14.2. Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész” sekély porózus víztestre esik. Az Országos Vízügyi-gazdálkodási Tervről szóló 1127/2010. Korm. határozatban leírtak alapján a mesterséges bányatavak többlet párolgása a sekély víztestek közül az sp.1.14.2 „Duna-Tisza köze - Duna-völgy északi rész” víztestet terheli legnagyobb mértékben. Ezen víztest a 1-10. jelű, Duna-völgyi-főcsatorna tervezési alegység Vízügyi-gazdálkodási Tervében került részletes értékelésre, a következők szerint:

„A nagyszámú és nagy kiterjedésű kavicsbánya-tavak negatív hatással vannak a vízmérlegre, mivel a felszínre került talajvíz párolgása nagyobb, mint a természetes növénytakaró párolgása. Ennek következményeként ezek a mesterséges tavak megcsapolják környezetükben a talajvizet.

A kavicsbányáknak a térség vízkészletére gyakorolt hatása összetett probléma. A párolgási hiány oldalirányú szivárgásból pótlódik. A talajvíz természetes esése ÉK-DNy-i irányú, így az elpárolgó víz a Duna-Tisza hátság felől áramló talajvízből pótlódik.

A bányatavak felületének növekedésével, az újonnan létesült tavaknak a Duna-Tisza közti Hátság területére húzóódásával várhatóan növekszik a Duna-Tisza közti Hátság felszín alatti vízkészletének a veszélyeztetettsége, tekintettel az aszályos időszakok várható jövőbeni gyakoriságára.”

Mindezek alapján a többletpárolgás miatt kialakult negatív vízmérleg a Duna-Tisza közti hátság gyenge állapotú víztestjei felől pótlódik. A Duna-Tisza közti hátság felől elszivárgó víz nem pótolható, így a kavicsbányák is hozzájárulnak a térség talajvízszintjének csökkenéséhez.

~~A 219/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet 8. §-a illetve a 9. §-a értelmében be kell tartani a következő előírásokat:~~

~~– felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését;~~

~~– a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított, hogy a tevékenység nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához~~

Fentiek alapján a térségben újabb kavicsbánya nyitása nem javasolható, mivel a tervezett kavicsbánya a térség süllyedő tendenciát mutató talajvízszintjére további kedvezőtlen hatást gyakorol."

A Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága 7584/3/2011. számon az alábbi észrevételt adta:

„A megküldött dokumentációban a bánya tervezett helyével érintett területeken belül található erdő. A 2008-ban 22.3/7109/1/2008. számon kiadott szakhatósági állásfoglalásunkban tárgyalt területeken jelen konzultációs dokumentációban is szerepelnek, ill. újabb erdőterületeket terveznek a bányatelek fektetéssel és később elbányászással érinteni. Az alábbi táblázatban szereplő hrsz.-okon jelenleg erdőtervezett erdők is találhatóak.

Az érintett erdőterületek adatai:

Helységhatár	Helyrajzi szám	Művelési ág	Érintett terület (ha)	Üzemtervi jel
Dunaharaszti	0201/55	E	3,00	23 B
	0201/56	SZ	2,50	24 D
	0201/58	E	0,36	fásftások
	0198	E	1,51	22 A
			18,74	22 B
			7,88	22 C
			2,17	22 NY1
	0122/6	E	1,22	22 D
			0,61	22 E
			0,11	22 NY2
Összesen:			38,10	

Mint azt már előző állásfoglalásunkban is közöltük, a táblázatban szereplő területeken semmilyen bányászati tevékenység nem végezhető, illetve a bányatelek fektetését hatóságunk továbbra sem támogatja, ezért célszerű lenne a fenti területeket a bányatelektől kihagyni. Ellenkező esetben olyan helyzet állna elő, amelyet Igazgatóságunk a későbbiekben nem tudna támogatni."

Dunaharaszti Város Önkormányzat Jegyzője 2011. június 2-án érkezett, Taksony Nagyközség Önkormányzat Jegyzője 1689-4/2011. számú levelében tájékoztatta a Felügyelőséget a közlemény közhírré tételéről.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Jegyzője 1962-2/2011. számon az alábbi észrevételt adta:

„A tervezett bányatelek Alsónémedi Nagyközség belterületének (lakó- és pihenő övezet) közvetlen szomszédságában helyezkedik el, így potenciális kockázatot jelent községünk teljes lakosságára, mivel:

- A szállítás során káros hatása van a nagymértékű kiporzásnak, amely kedvezőtlen a levegő – Budapest közelsége révén a fővárosi hatások miatt – egyébként sem megfelelő minőségére, ezáltal az élővilágra, a szántóföldi növényekre.
- A bányászati tevékenység a felszín alatti vizek szempontjából is kedvezőtlen, mivel a sóder kitermelése jelentős elszívó hatással van a felszín alatti vízkészletre, mely környezeti és gazdasági károkat egyaránt eredményez. A szántóföldi zöldségtermesztés területein a talajvízszint tartós lesüllyedésével az öntözési célra való elérhetőség, ezáltal maga a termelés lehetetlenül el. Alsónémedi területén az egyik legjobb minőségű megművelt és potenciális, szántóföldi zöldségtermesztésre kiválóan alkalmas földterületek találhatóak. A helyi lakosok közül sokaknak jelent megélhetési forrást a mezőgazdaság, de a település jelentős szerepet játszik a főváros szántóföldi zöldségfélékkel történő ellátásában is.
- A területen már működő bányák tevékenységével járó zajterhelés jelentős mértékben korlátozza Alsónémedi lakosságának pihenési lehetőségeit.

Tájékoztatásul közlöm, hogy Alsónémedi Nagyközség Képviselő-testületének – legutóbb 26/2009. (XI. 30.) önkormányzati rendelettel módosított – 8/2004. (V. 03.) önkormányzati

rendelete. Alsónémedi Község szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról a 3. §-ban kimondja, hogy:

(1) Bányászati tevékenység kizárólag a Külterületi szabályozási terven lehatárolt bányaterület övezetben (Kb) folytatható. Új külszínű bányanyitás kizárólag a Településszerkezeti Terv és a Külterületi Szabályozási Terv módosításával történhet.

(2) A Külterületi Szabályozási terven mezőgazdasági, erdő, vízgazdálkodási, a közlekedési övezetek közül a tervezett repülőtér övezete (KÖi) és a különleges területek közül a rekreációs (Krek), a temetők (Kt) és a hulladéklerakó (Kh) övezetekbe sorolt területek bányaterület övezetbe nem sorolhatók át."

A Kérelmező és a Rendelet 5/A. § (2) bekezdése szerinti közigazgatási szervek nem kérték a Rendelet 5/B. § (1) bekezdése szerinti szóbeli konzultáció megtartását és azt a Felügyelőség sem tartotta indokoltnak véleménye kialakítása céljából.

A tervezett tevékenység rövid ismertetése és a környezeti elemekre gyakorolt hatásai, valamint a beérkezett észrevételek alapján a Felügyelőség az alábbiakat állapította meg:

A Kérelmező Dunaharaszti külterületén a 0120/22, 0121, 0122/1-10, 0197, 0198, 0201/1, 0201/3-7, 0201/11-26, 0201/54-59 hrsz.-ú ingatlanokon kavics-, homok- és agyagbánya nyitását tervezi, az alábbi EOV koordinátákkal határolt területen:

EOV koordináták		
	Y (m)	X (m)
1.	655523,93	220370,64
2.	655715,36	220204,30
3.	655404,69	219729,65
4.	655544,34	219628,87
5.	655858,81	220094,86
6.	656724,86	219405,74
7.	656578,01	219228,74
8.	656131,02	218484,19
9.	655052,83	219655,66

Az érintett terület a településtől D-re, kb. 1500 m-re található, az 51. számú főútról közelíthető meg. A haszonanyag kitermelését három lépcsőben tervezték: letakarítás, jövesztés, feldolgozás. A kitermelt ásványi nyersanyagot a bányatelken telepített osztályozó műben kívánják frakciók szerint szétválasztani. Az osztályozott nyersanyagot elszállításig a bányatelken deponálják. A kitermelt ásványi nyersanyagot napi nyolc órás műszakban nyerges tehergépkocsikkal tervezik elszállítani. A kiszállítást a bányatelekről az 51. számú főút felé tervezik.

A bánya tervezett kapacitása: 350 000 m³/év
A tervezett működési idő: 25 év
A kitermelés módja: külfejtés, víz alóli kitermeléssel
A kitermelt nyersanyag: homok, kavics, agyag
A tervezett bányaterület: 1 381 215 m²
A tervezett bányatelek fedőlapja: 101,3 m Bf.
A tervezett bányatelek alaplapja: 85,0 m Bf.

A bányászati tevékenység befejeztével a területen 3 db 4-6 m mélységű tó marad vissza. A tavak tervezett utóhasznosítási célja: pihenőövezet, vizes élőhely és horgásztó kialakítása.

A Felügyelőség megállapította, hogy a tervezett bányatelek 3 km-es körzetében az alábbi, már meglévő bányatelkek találhatóak: „Dunaharaszti II. - kavics”, „Dunaharaszti III. -

homok, kavics”, „Dunaharaszti IV. - kavics, homok”, „Dunaharaszti V. - kavics”, „Taksony IV. - kavics”, „Taksony I. - homok, kavics”, valamint a már bezárt „Dunaharaszti - kavics.”

Természetvédelmi szempontból:

A kérelmezett terület nem része a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) alapján országosan védett, a Tvt. 23. § (2) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva védett (a továbbiakban: ex-lege) területnek, illetve az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet] által meghatározott Natura 2000 hálózathoz. Ugyanakkor a tervezett bányatelek nyugati része (Dunaharaszti 0198 hrsz.) átfed az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben szereplő országos ökológiai hálózat övezetének ökológiai folyosó területével.

Továbbá a tervezett bányaterülettől közvetlenül északra a Dunaharaszti turjános ex-lege védett láp területe található. A térségben folyó bányászati tevékenység a talajvíztavak párolgása révén létrejövő, környezetük talajvízszintjének csökkentésével is jelentős hatást gyakorol a környező területek élővilágára. A terület lápjai – többek között a térség kavicsbányászati tevékenységei miatt – erősen vízhiányos állapotban vannak, így fennmaradásuk szempontjából kedvezőtlen hatású minden olyan beavatkozás, amely a további szárazodásukhoz, élőhelyeik degradálódásához vezet.

Az országos ökológiai hálózat övezetének ökológiai folyosó részét is képező Dunaharaszti turjános országosan védett természeti területtől délkeleti irányban található szárazodó rétek is részei az ökológiai folyosónak, illetve a tervezett bányatelekkel határosan itt húzódik a helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló Alsónémedi Turjánvidék területe. A helyi jelentőségű védett természeti terület vonatkozásában Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának Jegyzője rendelkezik természetvédelmi hatósági jogkörrel.

A tanulmányban bemutatott, a tájrendezést követően megmaradó vízfelület talajvízelvonó hatásaként létrejövő, kimutatható talajvízszint csökkenést eredményező többlet depressziós tölsér területe érint országos jelentőségű védett természeti területet, országos ökológiai hálózat övezetének ökológiai folyosó területét, valamint helyi jelentőségű védett természeti területet és Natura 2000 területet. Ugyanakkor a depressziós távolhatás érinti a tervezett bányától közvetlenül nyugatra található helyi jelentőségű védett természeti területet. A tervezett bánya területe jelenleg szántóföldi művelésű, környezetében már nagymértékben roncsolt területeken, mesterséges bányatórendszer, illetve szántóföldi területek találhatóak.

A vizes élőhely kialakítása, mint rekultivációs cél természetvédelmi szempontból elfogadható, de a térségben meglévő nagy kiterjedésű szabad vízfelület, és az ezekhez kapcsolódó, hasonló céllal tervezett vizes élőhelyek általánosságban nem képviselnek olyan természetvédelmi értéket, mint amekkorát az eredeti természetes állapotok, hagyományos tájhasználati módok megőrzése, érintetlenül hagyása jelentene, illetve nem tudják ellensúlyozni azt, amekkora terhelés éri a bánya hatásterületét a tevékenységből kifolyólag. A bányatavak fajgazdagsága jellemzően messze elmarad a természetes kialakulású, tagoltabb és kevésbé meredek partvonal-kialakítású természetes tavakétól, melynek oka főként a táplálékszegénység, illetve a keskeny parti zóna kialakulása.

A kialakuló bányatavak partján a kevés növényzet a part menti élővilág tartós megtelepedését nem teszi lehetővé, mert az sem táplálkozó, sem búvóhelyet nem biztosít. A partoldalak meredek kiképzése kedvezőtlenül hat a parti sáv benépesülésére. A kialakult bányatavak a bányászatot megelőző élőhelytől eltérő környezeti adottságokat hoztak létre mesterségesen. A komplex vízi életközösség kialakulása évtizedekben mérhető.

Tájvédelmi szempontból megállapítható, hogy a jellemzően sík tervezési területen tájképi elemként mozaikos, gyeperdős területek találhatóak. A táj terhelhetőségét megvizsgálva megállapítható, hogy a jellemzően mezőgazdasági tájhasználat irreverzibilis megváltoztatása, tájidegen elemek megjelenése a területen is önmagában vizsgálva jelentős méretű. Fenti indokok szerint a **tervezett bányát tájvédelmi szempontból nem elfogadható.**

Vízvédelmi szempontból:

A tárgyi, a Dunaharaszti Város külterületén tervezett bányatelek szennyeződés érzékenységi besorolása alapján, felszín alatti vizek állapota szempontjából olyan érzékenynek minősített térségbe esik [a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban favR.) 2. számú melléklet 2. a) pontja, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján], ahol négy („Dunaharaszti II. - kavics”, „Dunaharaszti III. – homok, kavics”, „Dunaharaszti IV. kavics, homok” és „Dunaharaszti V. – kavics”); nagy területű (összesen 293,49 hektár), a talajvíz fedőrétegének eltávolításával létrehozott homok- és kavicsbánya található. Ezek a bányák Dunaharaszti Város külterületének ~12 %-át foglalják el, mely a jelen bánya (138,1215 ha) megnyitásával ~20 %-ra növekedne.

Az Alföldi Duna-völgy északi részén jelentős kiterjedésű kavicssterasz található, ahol hosszabb ideje bányászati tevékenység folyik. A kavicskitermelés jelentősen módosítja a térség környezeti viszonyait, és számottevő hatással van a felszín alatti környezetre, elsősorban az első vízadó rétegben található talajvízre.

Az elmúlt évtizedek kavicsbányászatának köszönhetően a térségben több, számottevő területű bánya alakult ki (az összes nyílt vízfelület jelenleg már több mint 2000 ha, összesen 65 lefektetett kavics és homokbányatelek található, több mint 4700 hektáron). A folyamat jelenleg is tart, hiszen több üzemelő bánya mellett újakat nyitnak, illetve újakat nyitást tervezik. Az egyre növekvő számú kavicsbánya és a kialakuló bányatavak alapvetően és véglegesen megváltoztatják a táj arculatát, környezeti adottságait. A bányaművelés során keletkező talajvíztó a felszínről lefolyó szennyezéseket koncentrálnak, öntisztuló képessége csekély. A terület vízháztartása szempontjából alapvető változás a nagy szabad vízfelület létrejötte, amely a párolgás miatt jelentős, állandó többlet-vízvesztést jelent, így a tó jelentős vízleszívó hatással is jelentkezik. A terület vízforgalmának megváltozása a víz mennyiségi, minőségi viszonyaira, és az élővilág életfeltételeire is kihat, továbbá a párolgás következményeként a terület mikroklímáját is megváltoztatja.

A Magyarország kistájainak katasztere (Dövényi Zoltán szerk.; MTA Földrajztudományi Kutatóintézet 2010.; második, átdolgozott és bővített kiadás) alapján tárgyi terület a Duna menti síkság középtáj Csepeli-sík kistájába tartozik, melynek 7,3 %-a (9185,5 ha) vízfelszín. A kistájnak több különböző tava van, melynek egy része természetes eredetű, azonban többsége mesterséges úton (bányatavak) keletkezett. A terület évi csapadékösszege 510-530 mm, ariditási indexe 1,3 (azaz a Péczely György által meghatározott szárazsági mértékszám alapján százaz). A kistájat az erős vízhiány jellemzi, ahol a csapadék és a potenciális evapotranszspiráció különbsége negatív, vagyis az éves átlagos csapadékot meghaladó párolgás következtében a területre csapadék vonatkozásában erőteljesen negatív vízmérleg jellemző.

"A közösségi cselekvés kereteinek meghatározásáról a víz-politika területén" című, 2000. december 22-én hatályba lépett, 2000/60/EK irányelv (Víz Keretirányelv) nagy hangsúlyt helyez a vízi ökoszisztémák, a víztől függő szárazföldi ökoszisztémák és a vizes területek állapotának megtartására és javítására. Az általános szárazodási folyamat veszélyezteti

a vizes élőhelyeket és azok élővilágát. A kavicsbányászat felhagyását követően kialakult bányatavak, figyelemmel azok partvonalai kiképzésére nem alkalmasak az élővilág számára vizes élőhelyként szolgálni. A klímapolitika és ezen belül az alkalmazkodási stratégia szempontjából elsősorban a talajok vízháztartási tulajdonságai a legfontosabbak, mert a talaj hazánk legnagyobb kapacitású, természetes víztározója. A talajok víztartó képességének megőrzése, illetve javítása a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás egyik fontos tényezőjének tekinthető, továbbá a talajok értékét a táperő helyett egyre inkább a rendelkezésre álló vízkészlet határozza meg.

A Víz Keretirányelv hazai megvalósítása Vízyűjtő gazdálkodási tervének [mely Kormányhatározat formájában került elfogadásra - Magyarország vízyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló 1127/2010. (V. 21.) Korm. határozat] a 1.10. jelű Duna-völgyi főcsatorna tervezési alegységre vonatkozó megállapításai alapján a Duna-Tisza közti Hátság északi peremén, a Ráckevei (Soroksári)-Duna és a Duna-Tisza csatorna által határolt területen több kavicsbánya működik. A már felhagyott kavicsbányák összfelülete további 500-600 hektárra tehető. A bányatelkek területe, illetve az elbányászott területek folyamatosan nőnek, ami jelentős vízgazdálkodási problémákat vet fel. Az elbányászott térségekben a bányatavak környezetében a talajvíz süllyedése észlelhető, és észrevehetően csökkentek a belvízi elöntések is. A nagyszámú és nagy kiterjedésű kavicsbánya-tavak negatív hatással vannak a vízmérlegre, mivel a felszínre került talajvíz párolgása nagyobb, mint a természetes növénytakaró párolgása. Ennek következményeként ezek a mesterséges tavak megcsapolják környezetükben a talajvizet. A kavicsbányáknak a térség vízkészletére gyakorolt hatása összetett probléma. A párolgási hiány oldalirányú szivárgásból pótlódik. A talajvíz természetes esése ÉK-DNy-i irányú, így az elpárolgó víz a Duna-Tisza hátság felől áramló talajvízből pótlódik. A bányatavak felületének növekedésével, az újonnan létesülő tavaknak a Duna-Tisza közti Hátság területére húzódásával várhatóan növekszik a Duna-Tisza közti Hátság felszín alatti vízkészletének a veszélyeztetettsége, tekintettel az aszályos időszakok várható jövőbeni gyakoriságára.

Mivel a nagy szabad vízfelület létrejötte a párolgás miatt jelentős, állandó többlet-vízvesztést jelent, így a bányató az első vízáadó réteg tekintetében jelentős vízleszívó (depressziós) hatással rendelkezik. A tárgyi bányató vízfelszín növekedésével a depressziós hatás növekedése várható.

Tárgyi dokumentáció is foglalkozik a depresszió mértékével, kiterjedésével. A dokumentációban leírtak szerint a Ráckevei-Soroksári Duna-ág (a továbbiakban: RSD) közelsége miatt ez a depressziós hatás nagyrészt az RSD vízkészletéből pótlódik. Jelen esetben azonban a bányászattal létrehozott tó önmagában okozott hidrogeológiai hatásán túl figyelembe kell venni a régióban jelenlévő mintegy 2000 ha területű komplex tórendszerbe való beilleszkedéskor létrejövő többlet vízmennyiség csökkentő hatásokat, amelyek már jelenleg is nagyon jelentősek a térségben.

A benyújtott dokumentáció 5.2.2. fejezetében szerepeltek alapján különböző számítások segítségével több modellvariánst készítettek, mellyel a felső vízzáró réteg feletti kavicsösszlet vízmozgását vizsgálták. Ezen eredmények alapján a tervezett bányatelek területén kialakuló vízfelszín hidrogeológiai szempontból a környezetre nincs számottevő hatással, ezzel szemben a dokumentáció 5.2.3. fejezetében leírtak szerint a kialakuló nyílt víztükrök kismértékben megváltoztatja a terület hidrogeológiai paramétereit. A kialakuló talajvíztó jelentős párolgása miatt kb. 10-30 cm-es vízszintsüllyesztést okoz a jelenlegi vízszinthez képest. Ez a vízszint süllyedés sem csekély kiterjedésű, állandó jellegű negatív hatásokat jelent, ám ha a vízfelület párolgás szempontjából nem csak a létesítendő nyílt víztükröt vesszük figyelembe, hanem a régióban jelenleg már kialakult ~2000 ha területű vízfelület párolgását, ez a párolgás okozta vízmennyiség csökkentő hatás több mint számottevő.

A szomszédos, „Dunaharaszti II.- kavics” védneű kavicsbánya vízszint mérési adatait a bányatelek bányászati jogosultja, a Faber Kavics Kft. (2330 Dunaharaszti, 0111 hrsz., Cg.13-09-079149) rendszeresen megküldi a Felügyelőségnek. A 2010. évre vonatkozó adatszolgáltatás a következő megállapításokat tartalmazza: „A 2001. évtől vizsgált időszakban 2003. évig a bányatavak és a talajvíz szintje csökkenő, majd 2006. évre növekvő tendenciájú volt, és a 2005. évben már majdnem olyan szintre emelkedett, mint 2001. évben volt. A bányatavak vízszintjének és a vele egy rendszerben lévő nyugalmi talajvízszint tendenciózus növekedése 2006. évben lelassult és 2008-2009. években újból csökkenni kezdett. 2001. és 2009. között összességében 0,33 m-t süllyedt a bányatavak felszíni, illetve a felszín alatti talajvíz szintje, majd 2010. év végére az esős időjárás következtében a bányatavak átlagos vízszintje +0,51 m-t emelkedett.”

A 2009-2014. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat „1. Helyzetértékelés és kitekintés” című fejezetének „1.2. A környezetállapot változása és hatásai” című alfejezetben a felszíni és felszín alatt víz és talaj állapotának értékelésében az alábbiakat rögzítik:

„A felszíni vízkészletünk döntően külföldi eredetű és mintegy 11 000 m³/év/fő körüli, amely az egyik legmagasabb érték Európában. Az országon belüli lefolyás (600 m³/fő/év) viszont a legkisebb a kontinensen. A felszíni készletek jelentős része nagy folyóink medréhez kötődik; az eloszlás egyenlőtlensége miatt a hozzáférés korlátozott. A vízkivételek, vízbevezetések és elterelések megváltoztathatják a felszíni víztestek természetes vízjárását, lefolyási viszonyait, olyan mértékben, hogy az már akadályozza az ökoszisztéma működését és a jó ökológiai állapot elérését.

Az elmúlt években az ország területének legnagyobb részén nem csökkent tovább a talajvízszint. A jelenlegi víztermelés, a természeti adottságoknak nem megfelelő területhasználat és a meteorológiai hatások következtében kivételt a Duna-Tisza-közi Homokhátság jelent (a talajvízszint süllyedés 0,3-0,8 m).

A vízminőség alakulása szempontjából fontos körülmény, hogy a különböző víztípusok egymásra is hatnak: a szennyezett vízfolyás veszélyt jelent az általa táplált felszín alatti vízre vagy az állóvizekre, illetve fordítva. A szennyezett talajvíz károsíthatja a kisvízi időszakban táplált vízfolyás élővilágát, valamint kockázatot jelent az ivóvízellátás szempontjából kiemelt fontosságú mélyebb vízadóra. Egy lényeges, de kevésbé ismert probléma, hogy a nagyszámú, főként üdülési hasznosítású holtág, morotva, mesterséges tározó és kavicsbánya tó vízminőségi állapota a nagy tavakénál kedvezőtlenebb és ráadásul ezek nem is szerepelnek a fokozottabb védelmet jelentő tápanyag-érzékeny területek között.

A vizek jó ökológiai állapota szorosan összefügg az éghajlatváltozással. A várható éghajlatváltozás egyik fontos következménye, hogy kevesebb víz áll majd rendelkezésre, különösen az öntözés számára, de helyenként - a területi különbségek miatt - az ivóvízellátásra használt készletek is veszélybe kerülhetnek. A télvégi, tavaszi árvizek hamarabb, és az intenzívebb olvadás miatt növekvő csúcsokkal érkehetnek. A tavak vízforgalma átalakul, és várhatóan csökken a felületük, növekszik a tartózkodási idő és a sótartalmuk. A kisvízi hozamok csökkenése érzékenyebbé teszi a vízfolyásokat a szennyezőanyag-terhelésekkel szemben. Az éghajlatváltozás és a vízgazdálkodás integrált - a fenntarthatóságot messzemenően figyelembevevő - megközelítése indokolt, többek között a vízpótlás, a vízenergia hasznosítása, az öntözés, az ivóvízminőség javítás, árvíz- és belvíz védelem, aszály elleni védelem területein.”

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 18. § (5) bekezdése kimondja:

A környezet igénybevételét és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a vizek állapotára vonatkozó környezeti célkitűzések teljesüljenek, így különösen:

a) a felszíni, és a felszín alatti vizek állapota ne romoljon,

b) a felszíni és felszín alatti vizek jó állapota a külön jogszabály szerinti környezeti követelmények teljesítése révén megvalósuljon.

A Kvtv. 21. § (1) bekezdése szerint a vizek igénybevétele csak olyan módon történhet, amely a természetes folyamatokat és a vizek mennyiségi, minőségi megújulását nem veszélyezteti.

A Kvtv. 4.§ 29. pontja meghatározza a fenntartható fejlődés fogalmát, mely szerint a fenntartható fejlődés társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15. §-a szerint a felszín alatti vizet csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi-károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.

A favR. 8. § c) pontja rögzíti, hogy a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében tevékenység csak úgy végezhető, hogy hosszú távon se veszélyeztesse a felszín alatti vizek jó állapotát, a környezeti célkitűzések teljesülését.

A favR. 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felszín alatti vizek jó mennyiségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához, beleértve a káros víz(nyomás)szint emelkedését.

A favR. 9. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése. A bányászati tevékenység következtében pedig éppen a talaj fedőrétegének eltávolítása történik, amelynek következtében a felszín alatt elhelyezkedő felszín alatti víz kerül felszínre. A Felügyelőség álláspontja alapján nem biztosított a favR. 9. § (1) és 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése, így a területen bányászati tevékenység nem végezhető.

A Felügyelőség a benyújtott kérelem elbírálásánál alapvető szempontnak tekintette a fent említetteket. A jelen dokumentációban közölt adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a nagy kiterjedésű nyílt vízfelület létrejötte miatt jelentősen megnövekedő párolgás talajvízszint süllyedést okoz a tervezett kavicsbánya tágabb környezetében. Megállapítható továbbá, hogy a tervezett létesítmény olyan, a felszín alatti víz szempontjából érzékeny, csapadék szempontjából pedig negatív vízmérlegű, és számos tájsebbel borított területre esik, ahol a fent hivatkozott rendeletben foglalt feltételek teljesítése nem garantálható. A Felügyelőség megállapította, hogy a **tervezett bányászati tevékenység közműves vízellátás céljából igénybe vett vízkészletet közvetlenül nem veszélyeztet, azonban felszín alatti vízvédelmi szempontból a fentiek alapján a tervezett bányászati tevékenységre irányuló előzetes konzultáció keretében benyújtott dokumentációban leírtakat felszín alatti vízvédelmi szempontból elutasítja.**

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból:

A benyújtott dokumentációban leírtak szerint, a tervezett bányatelek Dunaharaszti külterületén a településtől délre helyezkedik el. A kitermelés a dokumentációban megadottak szerint csak nappali időszakban történik. A kiszállítás javasolt útvonala a bányatelektől induló 0186/20 és 0145/2 hrsz. számú utakon, 51. sz. főúton, majd az M0 autóúton történik, amely útvonal lakott területet nem érint.

A dokumentációban leírtak szerint a bányatelekhez legközelebbi védendő épület több mint 1500 m-re helyezkedik el. A számítások szerint a tevékenységből származó várható zaj a védendő épületeknél nem haladja meg a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendeletben [a továbbiakban: 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM rendelet] előírt zajterhelési határértékeket. A hivatkozott 8/2002. (II. 22.) KöM-EüM rendelet nem hatályos, helyette a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletet kell alkalmazni. Továbbá felhívom a figyelmet, hogy a szintén hivatkozott, a zaj és rezgésvédelemről szóló 12/1983. (V. 12.) MT rendelet sem hatályos, helyette a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.

A dokumentáció a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 6. §-a szerint állapítja meg a szállítási tevékenység hatásterületét hibásan, mivel ezen paragrafust az üzemi zajok hatásterületének meghatározásánál kell alkalmazni.

Továbbá a dokumentáció nem tartalmazza a környezeti zaj, illetve rezgés elleni védelemre jogosító szakértői engedély másolatát.

Levegővédelmi szempontból:

A kiszállítás javasolt útvonala a bányatelektől induló 0186/20 és 0145/2 hrsz. utakon, az 51. számú főúton, majd az M0 autóúton történik, amely útvonal lakott területet nem érint.

Levegőterhelés a kitermelés, az üzemelés és szállítás során várható a munkagépek kibocsátásai, valamint a porképződés miatt. A kitermelés a talajvízszint elérése után víz alóli kotrással történik, a por emisszió ekkor minimálisra csökken; továbbá a kitermelt anyag elszállítása a földúton porképződéssel járhat, ami rendszeres locsolással csökkenthető.

A dokumentumban foglalt számítások alapján - a háttérszennyezettséget is figyelembe véve - a munkagépek kibocsátásai, a letakarítás során keletkező por, valamint a szállítás során a járművek kibocsátásai és a porszennyezés hatásterülete 51 méter széles sávban határozható meg.

A dokumentáció a porszennyezés hatásterületének számításakor csak az ülepedő port vette figyelembe, nem számolt a PM₁₀ frakcióval. Mivel a levegőterhelési szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet [a továbbiakban: 4/2011. (I. 14.) VM rendelet] 2011. január 15-én lépett hatályba, ezért a 2011. január 15-ét követően indult eljárásokban a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet az irányadó, a porszennyezés szempontjából csak a PM₁₀-es frakcióra vonatkozóan állapít meg határértéket.

Hulladékgazdálkodási szempontból:

A tevékenység végzése során veszélyes hulladék termelődés csak havária esetén lehetséges, üzemszerű üzemállapot mellett csak települési hulladék képződése várható.

Az esetlegesen termelődött veszélyes hulladékot (munkagépek meghibásodása, üzemanyagfolyás stb.) engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezeteknek adják át.

A munkavállalók étkezése és egyéb szociális tevékenységből keletkező települési hulladékot konténerben gyűjtik, melyet a közszolgáltató rendszeresen elszállít.

A munkavállalók részére kialakított kémiai űrszék ürítéséről a szolgáltató rendszeresen, de minimum heti egy alkalommal gondoskodik.

A fürdésből származó szennyvizet tartályba gyűjtik, melyet szennyvíztisztító telepre szállítanak.

A hulladékot szelektíven, tárolóedényekben, a haváriából keletkező veszélyes hulladékot acél edényzetben gyűjtik és azonnal elszállítatják.

Hulladékgazdálkodási szempontból a tevékenység engedélyezhető, de nem támogatható az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről szóló 110/2002. (XII. 12.) OGY határozattal elfogadott Országos Hulladékgazdálkodási Tervben, valamint a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelvben is foglalt, az építési-bontási hulladékokból készíthető másodnyersanyag felhasználásának egyre nagyobb mértékű előtérbe helyezésének kötelezettségére tekintettel.

A Felügyelőség a fentiek alapján megállapítja, hogy a tervezett bánya felszín alatti vízvédelmi, valamint tájvédelmi szempontból nem engedélyezhető. Megállapítja továbbá, hogy a tervezett bánya környezeti hatásai zaj- és levegővédelmi szempontból a dokumentáció hiányosságai miatt nem értékelhetőek.

A Felügyelőség a kérelmet átvizsgálva megállapította, hogy a kérelmezett terület egy részére (Dunaharaszti 0201/3-8, 0201/10-25, 0201/54-57 hrsz.-ú ingatlanok) vonatkozóan a **Karom Termelő és Kereskedelmi Kft.** (2322 Makád, Rákóczi u. 17., Cg. 13-09-082059) kérelmére már folytatott le előzetes vizsgálati eljárást, és KTVF: 13582-5/2009. számon megállapította, hogy engedély nem adható.

*

A dokumentációban nem került - megjelölve, elkülönítve - ismertetésre olyan adat, amely a Rendelet 4. számú melléklet 3. b) pontja szerint államtitoknak, szolgálati titoknak minősül. A Felügyelőség megállapította, hogy a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 25. §. (3) bekezdése szerint üzleti titokként kell kezelni a kutatási jog jogosultja által a kutatási zárójelentésben és egyéb módon szolgáltatott adatokat a jogosultság időtartama alatt, valamint a bányavállalkozó által a kutatási zárójelentésben, készletszámítási jelentésben és egyéb módon szolgáltatott adatokat a bányabezárási terv (42. §) jóváhagyásáig, bányatelek-megállapítás, illetőleg geotermikus védőidom kijelölés hiányában a kutatási zárójelentés elfogadását, illetőleg egyéb esetben az adatszolgáltatási kötelezettség keletkezését követő egy évig. Nem tartozik az üzleti titok körébe az elvégzett kutatások helyére és a kutatási adatok birtokosára vonatkozó információ. A dokumentációban nem került elkülönítésre a fentiek szerinti üzleti titok.

Jelen vélemény kiadásának jogalapja a Rendelet 5/B. § (3) bekezdésének b) pontja, amely ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Felhívom a Kérelmezőt arra, hogy a Felügyelőségre benyújtott és az eljárás lezárása után az irattári példányon felül fennmaradó tervdokumentációkkal kapcsolatban a kézhezvételt követő 15 napon belül nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy arra igényt tart-e. Tájékoztatom, hogy a Felügyelőség azok tárolásáról a közzétételt követő 30 napon túl nem gondoskodik, így azok megsemmisítésre kerülnek.

Jelen véleményt a Felügyelőség a Rendelet 5/B. § (7) bekezdése értelmében hivatalában és honlapján közzéteszi, továbbá megküldi az eljárásban részt vett Dunaharaszti Város Önkormányzat, valamint Taksony Nagyközség és Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatok

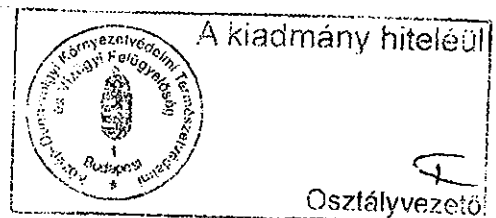

Jegyzőinek, akik haladéktalanul, de legkésőbb 5 napon belül gondoskodnak annak közterületen és a helyben szokásos módon való közzétételéről.

A Felügyelőség hatáskörét és illetékességét a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló módosított 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet állapítja meg.

Budapest, 2011. szeptember 15.

Dolla Eszter s. k.
igazgató

Kapják:

Ügyintézői utasítás szerint.